

ĐÁP ÁN THAM KHẢO
KÌ THI TUYỂN SINH LỚP 10, THPT CHUYÊN
NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN THI: NGỮ VĂN
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HẬU GIANG

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1. Đoạn thơ được viết theo thể thơ tự do.

Câu 2. Những danh từ riêng trong đoạn thơ: Trường Sa, Hoàng Sa.

Câu 3. Biện pháp tu từ trong câu thơ: "Một tác biển cắt rời, vạn tác đất đón đau", tác giả sử dụng tính từ "đau" (trạng thái, cảm giác của con người) để nói về trạng thái, cảm giác của "tác đất".

Tác dụng:

- Nhấn mạnh vào sự thiêng liêng của bờ cõi, biển đảo quê hương, từ đó nhắc nhở về trách nhiệm giữ vững chủ quyền quê hương của mỗi người dân.

Câu 4. Trong đoạn trích, tác giả thể hiện tình yêu quê hương tha thiết và mong muốn đánh dấu, giữ vững chủ quyền biển đảo quê hương.

II. LÀM VĂN

Câu 1.

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn với dung lượng khoảng 200 chữ.

Về nội dung, bài làm trình bày suy nghĩ của bản thân về trách nhiệm của thế hệ trẻ đối với Tổ quốc.

*** Giải thích thế nào là tuổi trẻ?**

+ Tuổi trẻ là lứa tuổi thanh niên, thiếu niên. Là lứa tuổi được học hành, được trang bị kiến thức và rèn luyện đạo đức, sức khỏe, chuẩn bị cho việc vào đời và làm chủ xã hội tương lai.

+ Tuổi trẻ là những người chủ tương lai của đất nước, là chủ của thế giới, động lực giúp cho xã hội phát triển. Một trong những việc làm quan trọng nhất của tuổi trẻ chính là nhiệm vụ học tập.

*** Trách nhiệm của thế hệ trẻ với Tổ quốc**

+ Thanh niên học sinh hôm nay sẽ là thế hệ tiếp tục bảo vệ, xây dựng đất nước sau này.

+ Vốn tri thức được học và nền tảng đạo đức được nhà trường giáo dục là quan trọng, cơ bản để tiếp tục học cao, học rộng, đem ra thực hành trong cuộc sống khi trưởng thành.

+ Một thế hệ trẻ giỏi giang, có đạo đức hôm nay hứa hẹn có một lớp công dân tốt trong tương lai gần. Do đó, việc học hôm nay là rất cần thiết.

+ Thế giới không ngừng phát triển, muốn “sánh vai các cường quốc” thì đất nước phải phát triển về khoa học kỹ thuật, văn minh – điều đó do con người quyết định mà nguồn gốc sâu xa là từ việc học tập, tu dưỡng thời trẻ.

*** Thực tế đã chứng minh, việc học tập của tuổi trẻ tác động lớn đến tương lai đất nước.**

– Những người có sự chăm chỉ học tập, rèn luyện khi còn trẻ thì sau này đều có những cống hiến quan trọng cho đất nước:

+ Ngày xưa: Những người tài như Lí Công Uẩn, Trần Quốc Tuấn, Nguyễn Trãi từ thời trẻ đã chăm chỉ luyện rèn, trưởng thành lập những chiến công làm rạng danh đất nước.

+ Ngày nay: Chủ tịch Hồ Chí Minh là một tấm gương sáng. Các nhà khoa học xã hội có nhiều đóng góp cho đất nước trong mọi lĩnh vực như nhà bác học Lương Định Của, tiến sĩ Tạ Quang Bửu, anh hùng lao động Trần Đại Nghĩa.

– Từ xưa đến nay, thế hệ trẻ luôn là lực lượng tiên phong, xông pha vào những nơi gian khổ mà không ngại gian khó, hy sinh.

+ Trong chiến tranh: (Dẫn chứng cụ thể)

+ Trong thời bình: (Dẫn chứng cụ thể)

Các thế hệ học sinh, sinh viên ngày nay cũng đang ra sức luyện tài, đã gặt hái được những thành công trong học tập, nghiên cứu khoa học đó sẽ là tiền đề quan trọng để đưa đất nước phát triển hơn trong tương lai.

*** Làm thế nào để phát huy được vai trò của tuổi trẻ?**

– Đảng và nhà nước cần có những chính sách ưu tiên hơn nữa cho việc đào tạo thế hệ trẻ.

– Nhà trường phải đẩy mạnh công tác giáo dục thế hệ trẻ về tài, đức.

– Mỗi người trẻ cần ý thức được trách nhiệm của bản thân đối với sự phát triển của đất nước, phải chăm chỉ học hành, rèn luyện đạo đức.

Câu 2.

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn hoặc bài văn.

Về nội dung, bài làm có những nội dung chính sau:

Giới thiệu về tác phẩm và nhân vật anh thanh niên:

- Truyện được sáng tác sau chuyến đi thực tế ở Lào Cai của tác giả, kể về những con người sống và lao động trên vùng núi cao heo lánh này.

- Nhân vật anh thanh niên đang làm nhiệm vụ khí tượng là nhân vật trung tâm của truyện, là một trong những biểu tượng của người lao động xây dựng đất nước sau chiến tranh.

a, Anh thanh niên qua lời giới thiệu của bác lái xe:

“Biệt danh”: một trong những người cô độc nhất thế gian. Anh cố tình làm cây gỗ chắn ngang đường để dừng các đoàn xe đi lên núi chỉ để gặp gỡ, nói chuyện với mọi người cho đỡ cô đơn.

Công việc: làm công tác khí tượng kiêm vật lí địa cầu trên đỉnh Yên Sơn cao 2600m đã 4, 5 năm.

⇒ Qua lời kể ngắn gọn, anh thanh niên hiện lên đầy bất ngờ, gây ấn tượng mạnh.

b, Phẩm chất đáng quý của anh:

- Nhiệt huyết, có trách nhiệm với công việc, với cuộc sống: coi công việc là bạn, coi việc cống hiến là lẽ đương nhiên của con người với cuộc đời, với đất nước.

- Lí tưởng cao đẹp, không ngại gian khó: sáng sớm hay nửa đêm cũng làm việc không bỏ một ngày.

- Khiêm tốn, thật thà: khi biết bác họa sĩ vẽ mình liền kể ngay những tấm gương khác mà anh cho là tốt hơn, chăm chỉ, nhiệt huyết hơn anh; anh thật thà đến ngây ngô khi trả lại cô gái chiếc khăn tay cô cố tình để lại làm tin.

⇒ Sự hi sinh thầm lặng của anh là hình ảnh biểu tượng cho sự cống hiến, hi sinh của biết bao người, mang lí tưởng cao đẹp, cống hiến cho tổ quốc mà không ngần ngại.

c, Nghệ thuật miêu tả nhân vật:

- Miêu tả tính cách, nội tâm nhân vật qua những hành động và đoạn đối thoại

d. Nhận xét

- Nêu cảm nhận hình tượng anh thanh niên, nhận xét về nghệ thuật xây dựng nhân vật:

+ Anh thanh niên đại diện cho những người trẻ, sẵn sàng cống hiến, hi sinh cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Anh mang những đức tính đáng quý, đáng học hỏi

+ Nghệ thuật xây dựng nhân vật: thông qua con mắt của nhân vật khác và qua sự tự bộc lộ của nhân vật, xây dựng hệ thống lời thoại chân thực, gần gũi, chứa đựng nhiều triết lí nhưng không khô khan.